THE PARTICIPANTS AT THE REAL ESTATE FORCED EXECUTION FORESEEN WITHIN THE NEW CIVIL PROCEDURE CODE, COMPARED TO THE OLD CIVIL PROCEDURE CODE

Ioan Micle
Lecturer, PhD, „Aurel Vlaicu" Universityof Arad

Abstract:As a peculiarity of forced execution in our procedural system, we can see the humanitarian character of the forced execution in that it can not, in principle, be applied to the person of the debtor, but only to his possessions. Also, as an expression of the social protection enshrined in the law, certain goods, rigorously determined, can not be prosecuted, and the stamp duties collected in the forced execution procedure are of low level.
In our country, forced execution has always been considered as an exceptional procedure that could only be used on the basis of prior authorization. The sources of forced execution in Romania are relatively unknown, considering that the execution procedure followed the rules contained in the Basilicas, but that, however, the enforcement issues were generally left to the liking of those concerned, the Lord's command being the legal element triggering the execution and which refers to "grip on wealth" or to prison for
Enforced execution is the procedure by means of which the creditor, the holder of the right recognized by a court order or by another enforceable title, compels his debtor, who does not voluntarily execute his obligations arising from such a title, brings them into force.
Enforced execution, the second and final phase of the civil process is one of the forms of manifestation of civil action, being governed by the principle of availability. Forced execution as well as the other acts of execution that are within the competence of the bailiff are fulfilled upon request, unless the law provides otherwise. Enforced execution is not mandatory, but it is always possible.
This means that forced execution can be triggered, in principle, only at the request of the creditor or his heirs. Therefore, the creditor will have to notify the enforcement body through a request, to which he is required to file the original enforceable title on the basis of which the prosecution is to be pursued.
After obtaining the enforcement of the forced execution, the bailiff will start forced execution, being obliged, according to the law and the contract concluded with the creditor, to execute all the enforcement acts requested by the pursuing creditor.
According to the principle of availability, it is also up to the creditor to choose the form of execution or whether the bailiff will make moves, immovable property or attachment, simultaneously or successively, until the right recognized by the enforceable title, payment of interest, penalties, or other amounts granted under the law through it, as well as the execution costs.
Enforced execution can not be conceived without the participation of the parties and the enforcement bodies, and under certain circumstances the court's participation is indispensable. The parties (the creditor and the debtor) and the enforcement bodies are indispensable procedural participants in this phase of the civil process, but the prosecutor may also participate in the forced execution activity. It is also possible to exclude the participation (in forced execution) of third parties, in particular those who claim to be injured by the follow-up measures.

Keywords: forced execution, participants in forced execution, executor, bills, norms, etc.

1. Conceptul de executare silită

Ansamblu de măsuri prevazute de lege prin care creditorul realizează, cu ajutorul constrângerii de stat, drepturi patrimoniale recunoscute prin hotărârea unui organ de jurisdicţie sau prin alt titlu, dacă debitorul nu-şi îndeplineşte de bună voie obligaţiile.

Executarea silită constituie faza ultimă a procesului civil şi reprezintă, în ţara noastră, o importantă garanţie a înfăptuirii justiţiei, întemeindu-se, în toate fazele ei, pe principiul legalităţii. Concomitent cu realizarea drepturilor creditorului, legea ocroteşte debitorul şi orice alte persoane împotriva oricăror măsuri execisve.

Urmărirea se efectuează numai asupra patrimoniului debitorului, fiind cu desăvârşire interzisă orice măsură de constrângere asupra persoanei acestuia. Deşi de regulă, executarea silită se aplică asupra întregului patrimoniu al debitorului, legea exceptează da la urmărire unele bunuri strict necesare pentru existenţa sa şi întreţinerea familiei sale, pentru exercitarea meseriei sau profesiei ori alte bunuri cu destinaţie specială.

Prin lege sunt reglementate şi unele proceduri speciale de executare silită. Printre acestea se enumeră reglementările cu privire la executarea silită împotriva persoanelor fizice a plăţii impozitelor şi a creanţelor băneşti ale persoanelor juridice. Hotărârea judecătorească conferă posibilitatea celui care a câştigat procesul de a solicita să valorifice drepturile ce rezultă din aceasta, pe cale silită, dacă cel care a pierdut procesul nu-şi execută obligaţia de bunăvoie.[1]
Executarea silită reprezintă ultima fază a procesului civil şi una din formele de manifestare a acţiunii civile[2;] aşadar, scopul activităţii judiciare nu se poate limita doar la obţinerea unei hotărâri judecătoreşti favorabile întrucât simpla recunoaştere a dreptului sau obligarea debitorului de a restabili dreptul încălcat ori contestat nu este, adeseori suficientă[3.]

Astfel, executarea silită poate fi definită ca fiind „procedura prin mijlocirea căreia debitorul, titular al dreptului recunoscut printr-o hotărâre judecătorească sau printr-un alt titlu executoriu, constrânge cu concursul organelor de stat competente, pe debitorul său, care nu-şi execută de bună voie obligaţiile decurgând dintr-un asemenea titlu, de a şi le aduce la îndeplinire, în mod silit”[4.]

Realizarea dreptului pe calea constrângerii are în vedere nu numai dreptul subiectiv (sau interesul legitim încălcat) dar şi dreptul obiectiv, ordinea de drept care a fost deopotrivă nesocotită o dată cu atingerea adusă dreptului subiectiv al titularului[5.]

Trebuie reţinut că executarea silită nu este însă obligatorie, dar ea este întotdeauna posibilă, întrucât de ele mai multe ori, debitorul, în faţa unei hotărâri înzestrate cu forţă executorie şi putere de lucru judecat, conştientizează justeţea hotărârii date, motiv pentru care ca proceda de bună voie la realizarea obligaţiei dispuse în sarcina sa.

Dar, întrucât pot exista şi situaţii în care debitorul nu-şi execută voluntar obligaţiile, legiuitorul a instituit un ansamblu de mijloace procedurale de natură a face posibilă realizarea

[1]Florea Măgureanu, *Executarea creanţelor bugetare,* Analele Academiei de Poliţie *„Alexandru Ioan Cuza”*, anul IV, 1996, p. 56 şi urm.; E. Heroveanu, *Editura executării silite***,** Editura Cioflec, Bucureşti, 1942; Florea Măgureanu, *Executarea creanţelor bugetare potrivit Ordonanţei Guvernului nr. 11/1996 în contextul armonizării cu legislaţia Europeană***,** Simpozion de comunicări Ştiinţifice, I.N.I., Bucureşti, 1997; D. Negulescu, *Execuţiunea silită. Principiile generale***,** Vol. I, Tipografia „*Guttenberg*”, Bucureşti, 1910;
[2]SavellyZilberstein, Viorel Mihai Ciobanu, *Tratat de executare silită***,** op. cit., p. 23; Gabriel Boroi, Dumitru Rădescu, *Codul de procedură civilă comentat şi adnotat***,** Editura All, Bucureşti, 1995, p. 642;
[3]Ioan Leş, *op. cit.*, p. 811;
[4]Florea Măgureanu, *Drept procesual civil***,** *op. cit*., p. 402;
[5]Florea Măgureanu, *Drept procesual civil***,** *op. cit*., p. 402.

efectivă a dreptului în cazurile de opunere ale debitorului la îndeplinirea obligaţiilor statuate prin hotărârea judecătorească pronunţată împotriva sa.

Atunci când cel condamnat printr-o hotărâre judecătorească îşi îndeplineşte de bunăvoie obligaţiile reţinute în sarcina sa de către instanţă, se realizează o executare voluntară şi orice altă procedură pentru finalizarea constrângerii devine inutilă; dacă însă partea obligată prin hotărâre nu o execută de bunăvoie, atunci cealaltă partea - care a avut câştig de cauză - va putea cere executarea silită, situaţie ce îşi găseşte justificarea în faptul că atâta vreme cât legea recunoaşte şi garantează persoanelor drepturi subiective şi interese legitime, ea trebuie să le pună la dispoziţie şi mijlocul legal pentru realizarea lor. Reţinem astfel, că această fază procedurală - executarea silită - se caracterizează prin existenţa unor norme procedurale destinate a institui mijloace eficiente pentru realizarea dispoziţiilor cuprinse într-un titlu executoriu. Denumirea este consacrată şi în alte legislaţii, în termeni identici sau asemănători. Astfel, în Franţa, vechiul Cod de procedură civilă consacra Titlul al VI-lea din Cartea a V-a (intitulată „De l'execution des jugements") tocmai regulilor generale privitoare la executarea silită ("Regles generales sur l'exécution forcée des jugements et actes")[6].

Legea nr. 91-650 din 9 iulie 1991, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1993 - noua reglementare procesuală din Franţa - se referă chiar în primul articol la conceptul de executare forţată sau silită.

Legislaţia provinciei canadiene Quebec se referă şi ea în termeni expreşi la instituţia executării silite: în acest sens, pot fi date ca exemplu dispoziţiile cuprinse în Cartea a IV-a a Codului de procedură civilă din Quebec, consacrate executării hotărârilor ("Exécution des jugements"). Primul titlu din această carte a execuţiei voluntare este denumit "De l'exécution voluntaire", iar cel de-al doilea titlu este rezervat instituţiei denumite în dreptul român - executare silită (în dreptul francez: "De l'exécution forcée des jugements"). În aceeaşi ordine de idei, exemplificăm şi aspecte din Codul de procedură civilă italian, care consacră Cartea a III-a procedurii de executare ("Del Prcocesso di executione"). În primul articol din această carte - art. 474 alin. 1 se arată că executarea silită ("esecuzione forzata") nu poate avea loc decât în temeiul unui titlu executor ("titulo executivo").

1.2 Natura juridică a executării silite

Ori de câte ori titlul executor îl constituie o hotărâre judecătorească, executarea silită este ultima parte a procesului civil, care începe o dată cu introducerea cererii de chemare în judecată şi sfârşeşte în momentul în care hotărârea dată în cauză a fost efectiv executată - moment de obicei marcat prin încheierea ultimului act de executare prin care, instanţa care a ordonat urmărirea confirmă sfârşirea executării. Faza de judecată şi cea de executare nu sunt, deci, rupte una de cealaltă, ci sunt numai două forme ale aceleiaşi activităţi, fiecare având, totuşi, caractere specifice[7].

În literatura juridică mai veche s-a susţinut concepţia potrivit căreia executarea silită nu ar reprezenta o activitate jurisdicţională, ci doar o simplă activitate administrativă, situaţie în care activitatea de judecată ar depinde de funcţia judecătorească iar executarea silită de funcţia executivă[8]. Potrivit acestei concepţii, executarea silită ar fi o activitate cu caracter administrativ,

[6]Ioan Leş,*op. cit*., p. 812.
[7]Constantin Dragoş Popa, *Executarea silită a creanţelor financiar bugetare***,** Editura Lumina Lex, Bucureşti, 2000, p. 75;
[8]V. Cădere, *Tratat de procedură civilă***,** ediţia a II-a, Bucureşti, 1935, p. 463 şi urm;

în care rolul instanţei de judecată ar ţine de aşa numitul „imperium„ deosebit de dreptul de jurisdicţie care s-ar epuiza în momentul în care instanţa a pronunţat hotărârea în cauza judecată şi prin aceasta s-a dezinvestit.

Problema noţiunii juridice a executării silite nu este una de dată recentă, ea a format obiect de preocupare atât în doctrina franceză mai veche, cât şi în literatura română antebelică, aşa cum am arătat.

Astfel în doctrină[9]s-a subliniat că "executarea silită nu constituie o instituţie diferită de acţiunea civilă, ci ea ne apare ca o fază succesivă a procesului civil pentru obţinerea realizării hotărârii definitive"; astfel că "a considera executarea silită ca o instituţie distinctă de acţiunea civilă înseamnă a goli conţinutul acţiunii civile de mijlocul concret de realizare efectivă a drepturilor recunoscute.; ar însemna a lipsi acţiunea civilă de elementul constrângerii, necesar realizării efective a dreptului recunoscut în cauză ...".

În acelaşi timp nu se poate ignora faptul că activitatea execuţională are şi unele componente care se apropie de activitatea executivă şi care prezintă trăsături particulare faţă de judecata propriu-zisă. Poate acest motiv, a justificat de fapt, în doctrina mai veche, acreditarea opiniei potrivit căreia executarea silită ar avea mai degrabă un caracter mixt, atât jurisdicţional, cât şi administrativ[10].

Activitatea desfăşurată de organele de urmărire silită nu poate fi totuşi identificată, în toate detaliile sale, cu activitatea de judecată[11]. În primul rând, este de observat că executarea silită nu se caracterizează prin existenţa unei instrucţii propriu-zise, materializată în administrarea unor dovezi pentru stabilirea dreptului urmărit a fi realizat în justiţie.

Pe de altă parte, executarea apare, în principiu, ca o fază ulterioară recunoaşterii judecătoreşti a dreptului afirmat prin acţiune. Intervenţia instanţei în cursul executării silite este uneori necesară. Este ceea ce se realizează în mod deosebit în sistemul execuţional reglementat prin dispoziţiile Codului de procedură civilă.Această împrejurare a justificat exprimarea opiniei potrivit căreia aceste forme de executare se înfăţişează ca "proceduri execuţionale judiciare, care se realizează sub forma unui adevărat proces civil, public şi contradictoriu, în care instanţa decide printr-o hotărâre, supusă căilor de atac"[12].

Totodată, trebuie reţinut că în sistemul actual, executorul judecătoresc este un organ auxiliar al justiţiei: "lucrează din ordinul acesteia şi sub controlul ei"[13].

În literatura juridică de specialitate se vorbeşte de un adevărat „proces de execuţie" mai exact execuţia este o fază, în continuarea procesului civil, care urmează aceleia de judecată[14]. Ea ţine şi de dreptul de jurisdicţie al instanţei şi nu este în sistemul codului o activitate exclusiv administrativă. Se consideră[15] însă că această caracterizare nu mai poate fi aplicată, în totalitatea ei, executării silite reglementată prin unele dispoziţii speciale cum este cazul procedurii execuţionale pentru realizarea creanţelor bugetare, reglementată prin Ordonanţa Guvernului nr. 61(r[1])/2002.

[9]Gr. Porumb, *Codul de procedură civilă comentat şi adnotat***,** vol. II, p. 144 şi urm.; Gr. Porumb, *Teoria generală a executării silite şi unele proceduri speciale*, op. cit., p. 22 şi urm;
[10]V. Cădere**,** *op. cit.*, p. 435;
[11]I. Deleanu, *Tratat de procedură civilă***,** Vol. III, Editura Servo-Sat, 2000, p. 123;
[12]S. Zilberstein, V. M. Ciobanu, *Drept procesual civil. Executarea silită***,** vol. II, *op. cit.*, p. 18;
[13] Participarea unor organe administrative la executare nu poate conduce la concluzia că activitatea desfăşurată de acestea are un caracter administrativ - G. Boroi,*op. cit.*, p. 638;
[14]E. Heroveanu, *Teoria execuţiunii silite***,** Editura Cioflec, Bucureşti, 1942, p. 7;
[15]Savelly Zilberstein, Viorel Mihai Ciobanu**,** *op. cit.*, p. 31;

Executarea silită de drept comun[16], se înfăţişea ca o activitate complexă, cu caracter mixt, în care trebuie distins între latura jurisdicţională, reprezentată prin activitatea instanţei de executare şi latura administrativă, constând în activitatea execuţională a executorului judecătoresc.

Se considera că acest caracter mixt rezultă în cadrul noii reglementări prin însăşi condiţia prealabilă, stabilită de art.632 din Noul C. proc. civ., 374 vechiul C. proc. civ.[17], care prevede că nici o hotărâre judecătorească nu se va putea executa dacă nu este investită cu formulă executorie prevăzută de art. 633 C. proc. civ., învestire ce se face de prima instanţă, textul stabilind totuşi că încheierile executorii, hotărârile executorii provizorii şi alte hotărâri prevăzute de lege se execută fără formulă executorie.

Hotărârile judecătoreşti şi celelalte titluri executorii se execută de către executorul judecătoresc din circumscripţia judecătoriei în care urmează să se efectueze executarea, iar în cazul urmăririi bunurilor, de către executorul judecătoresc din circumscripţia judecătoriei în care se află bunurile urmărite. Instanţa de executare este judecătoria în circumscripţia căreia se va face executarea.

Totodată, acest caracter mixt al executării silite rezultă şi din mecanismul procedural al pornirii acesteia, respectiv, sesizarea executorului judecătoresc, sesizare ce implică totodată obligaţia acestuia de a solicita instanţei de executare încuviinţarea executării, instanţa fiind aceea care, după încuviinţare prin încheiere data în camera de consiliu, alcătuieşte şi dosarul de executare, piesă fundamentală în asigurarea legalităţii activităţii execuţionale.
Intervenţia instanţei în unele proceduri execuţionale, cum este cazul popririi şi al urmăririi silite imobiliare, a fost diminuată în mod considerabil[18].

Cu toate acestea, instanţa a păstrat un rol important în cadrul executării silite, fiind chemată adeseori să soluţioneze diferitele incidente ivite în cursul urmăririi. Astfel, în doctrină[19] [s]e consideră că executarea silită, în prezent, are un caracter mixt administrativ-jurisdicţional, latura administrativă fiind însă preponderentă. Executarea silită, după cum rezultă din însăşi denumirea sa[20], este destinată să intervină numai în cazul neexecutării de bunăvoie a măsurilor dispuse de judecător. În acest fel se poate desprinde ideea că scopul executării silite este acela de a face posibilă realizarea efectivă a dreptului subiectiv şi, în cazurile de împotrivire a debitorului, îndeplinirea obligaţiei cuprinse într-un titlu executoriu.

Neîndeplinirea de bunăvoie a obligaţiei asumate atrage executarea silită în cazul în care debitorul nu execută de bunăvoie obligaţia sa, aceasta se aduce la îndeplinire prin executare silită, potrivit dispoziţiilor prezentei cărţi, dacă legea nu prevede altfel[21]. Executarea silită prezintă o importanţă deosebită pentru creditor, întrucât reprezintă ultima cale de valorificare a dreptului în caz de opunere din partea debitorului. Faza executării silite, prezintă, de altfel, importanţă şi pe planul mai general al dreptului obiectiv. În acest sens, se impune precizarea că, constrângerea statală nu intervine doar pentru restabilirea unui drept subiectiv privat, ci si în scopul salvgardării ordinii de drept; din această optică, instituţia executării silite prezintă şi un

[16]Paul Petrescu, *Contestaţia la executarea silită imobiliară,*Editura Oscar Print, Bucureşti, 2002, p. 22 şi urm;
[17]*Codul de procedură civilă, cu modificările aduse prin Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 138/2000*,Editura All Beck, Bucureşti, 2000;
[18]Ioan Leş**,** *op. cit*., p. 816;
[19]I. Deleanu**,** *op. cit*., p. 123;
[20]Ioan Leş,*op. cit*. p. 812;
[21] Noile prevederi privind executarea silită cuprinse în Secţiunea I-a Capitolului I, al Cărţii a V-a sub *titlu* „ *Scopul şi obiectul executării silite",* pot fi apreciate ca fiind norme inedite - Raul Petresc, *op. cit*., p. 30 şi urm.;

caracter preventiv, deoarece avertizează participanţii la viaţa juridică despre consecinţele patrimoniale ale neexecutării obligaţiilor asumate[22].

1.3 Normele execuţionale şi principalele acte normative ce reglementează executarea silită în Noul Cod de Procedură civilă

Noul Cod de Procedură Civilăa adus importante modificări instituţiei executări silite, inclus în Cartea a V-a a Codului de procedură civilă, intitulată „Despre executarea silită".
Noua reglementare ţine seama de regulile specifice comerţului, cum ar fi stricta executare a obligaţiilor comerciale, buna-credinţă în executarea obligaţiilor, precum şi norme referitoare la natura sau calitatea bunurilor, precum şi norme referitoare la natura sau la calitatea bunurilor ce fac obiectul actului de comerţ[23].

Acest sediu normativ se completează cu un complex de acte normative de grad diferit: legi, ordonanţe şi hotărâri de guvern, ordine administrative, care pot fi sistematizate după criteriul raporturilor execuţionale pe care le reglementează, la care se adaugă tratatele şi convenţiile internaţionale la care România este parte şi care cuprind norme referitoare la executarea silită[24]. În literatura juridică de specialitate[25] se face distincţie între următoarele categorii de raporturi juridice execuţionale:
-ambele părţi - creditorul şi debitorul - sunt persoane fizice, sau ambele părţi - creditorul şi debitorul - sunt persoane juridice de drept privat;
-debitorul este o persoană juridică de drept privat, iar debitorul o persoană fizică, sau creditorul este o persoană fizică, iar debitorul o persoană juridică de drept privat;
-creditorul este statul sau o persoană juridică de drept public, iar debitorul este o persoană fizică (pentru o creanţă interesând patrimoniul public);
-creditorul este o persoană fizică sau o persoană juridică de drept privat, iar debitorul este statul sau o persoană juridică de drept public;
-creditorul este statul, Banca Naţională ori altă bancă comercială într-un raport bazat pe un contract de credit în cadrul acţiunii de compensare, iar debitorul este un agent economic, indiferent de forma de organizare şi forma de proprietate, care a beneficiat de credit;
creditorul şi debitorul sunt titulari de conturi bancare, raporturile juridice dintre ei implicând obligaţii de plată de la debitor la creditor, realizabile prin decontare bancară executorie.

După câmpul de aplicare, general sau restrâns, normele execuţionale sunt norme generale sau norme speciale. Astfel, Codul de procedură civilă, dreptul comun în materia executării silite, conţine normele generale, iar diversele acte normative de reglementare specială a unor forme de executare silită conţin normele speciale, care derogă de la dreptul comun, aşa cum este şi cazul Ordonanţei nr. 61/2003 privind executarea silită a creanţelor bugetare[26]. Ca instituţii ale

[22]Gh. Dobrican, *„Obiectul executării silite şi procedura de executare în cazul debitorilor regii autonome şi societăţi comerciale"*, în Revista Dreptul nr. 2/1994, p. 57; Curtea Supremă de Justiţie, secţia contencios administrativ, decizia nr. 586/1993, în Buletinul Jurisprudenţei Curţii Supreme de Justiţie, Culegere de decizii pe anul 1993, p. 396 şi urm.;
[23] Exemplificativ este articolul 371[1], care are un caracter inedit. Astfel, este prevăzut că *„obligaţia stabilită prin hotărârea unei instanţe sau printr-un alt titlu se aduce la îndeplinire de bunăvoie"*.
[24]Florea Măgureanu, *Drept procesual civil***,** *op. cit*., p. 406;
[25]Savelly Zilberstein, Viorel Mihai Ciobanu,*op. cit*., p. 28;
[26] Legea generală sau de drept comun este aceea care se aplică în orice materie şi în toate cazurile, în afară de cele pentru care legea stabileşte un regim derogatoriu;

executării silite, dreptul comun, Cartea a V-a a Codului de procedură civilă, reglementează şase tipuri de executare silită, prin urmărirea debitorului asupra banilor, bunurilor mobile şi imobile.
Întrucât executarea silită poate reprezenta uneori o activitate deosebit de complexă, participanţii sunt părţile, instanţa de executare, organele de executare, alte persoane şi organe care participă la realizarea actelor procedurale pe baza cărora iau naştere, se modifică şi se sting raporturile procedurale execuţionale[27].

În tot timpul executării silite, până la pronunţarea încheierii prin care instanţa de executare constată îndeplinită executarea, activitatea organului de executare se află sub controlul de legalitate al instanţei de executare. Acest control se exercită pe baza sesizării instanţei de executare, pe calea contestaţiei la executare, formulată de parte, procuror sau terţii interesaţi. Prin soluţionarea contestaţiei la executare, instanţa va restabili dreptul încălcat.
Părţile în faza executării silite sunt creditorul urmăritor şi debitorul urmărit[28], care pot fi, după caz, persoane fizice sau persoane juridice[29].

Dreptul de a solicita declanşarea executării silite aparţine persoanei căreia i s-a eliberat titlul executoriu, adică persoanei care a câştigat procesul, iar poartă denumirea de creditor, urmăritor sau chiar creditor urmăritor[30].

Creditorul urmăritor (fizică sau juridică) este aşadar, persoana în favoarea căreia a fost constituit titlul executoriu. Partea obligată prin hotărâre sau prin alt titlu executoriu şi împotriva căreia urmează să se pornească executarea poartă denumirea de debitor, datornic sau urmărit.

Nici o dispoziţie procedurală nu împiedică mai mulţi creditori să acţioneze împotriva aceluiaşi debitor. Coparticiparea procesuală pasivă nu se poate realiza însă în faza executării silite, căci urmărirea are un caracter individual, în sensul că ea se răsfrânge, în principiu, numai asupra patrimoniului debitorului[31]. Aceasta înseamnă că procedura execuţională va trebui realizată faţă de fiecare debitor în parte.

Creditorul poate fi reprezentat şi în faza executării silite printr-un mandatar. Executarea silită poate fi solicitată şi de moştenitorii universali, cu titlu universal sau cu titlu particular ai creditorului. Cesionarul unui titlu executoriu nu poate declanşa urmărirea bunurilor decât după notificarea prealabilă a debitorului despre cesiunea titlului ; în aceeaşi ordine de idei, se impune precizarea că o astfel de obligaţie revine şi moştenitorilor creditorului, care trebuie să notifice debitorului despre decesul creditorului şi de spre calitatea lor de succesori în drepturi ai creditorului.

În acest sens, legea face totuşi unele distincţii, respectiv după cum executarea s-a declanşat în timpul vieţii debitorului sau ulterior: dacă datornicul a murit, lăsând numai moştenitori majori, executarea începută asupra bunurilor sale va continua împotriva acestora după zece zile după ce ei au fost înştiinţaţi în mod colectiv la ultimul domiciliu al defunctului - art. 689 alin. 1 C. proc. civ.; în cazul în care printre moştenitori se află şi minori executarea se va suspenda până la desemnarea reprezentanţilor legali, aşa cum dispune art. 688 alin. 3 C. proc. civ.

---

[27]Florea Măgureanu, *Drept procesual civil*, *op. cit*., p. 413; Savelly Zilberstein, Viorel Mihai Ciobanu,*op. cit*., p. 52;
[28] Calitatea de creditor, sau aceea de debitor, pot fi dobândite de oricare dintre părţile procesului civil, respectiv atât de reclamant, cât şi de pârât ;
[29]Gheorghe Beleiu, *Unele aspecte ale regimului persoanelor juridice după Revoluţia din Decembrie 1989,* Analele Universităţii din Bucureşti, Anul XXXIX, 1990, p. 3 şi urm.;
[30] Coparticiparea procesuală activă se poate realiza şi în faza executării silite;
[31]S. Zilberstein, V. M. Ciobanu, *Drept procesual civil. Executarea silită*, vol. I, p. 49; G. Boroi, D. Rădescu,*op. cit*., p. 641;

Când executarea s-a declanşat după moartea datornicului, legea dispune că hotărârile şi titlurile executorii nu se vor putea executa în contra moştenitorilor, sub pedeapsă de nulitate, decât zece zile după ce li s-a făcut o încunoştinţare colectivă a acestor titluri sau hotărâri la domiciliul deschiderii succesiunii pe numele moştenirii, fără a se arăta numele si calitatea fiecărui moştenitor[32.] În cadrul procedurii execuţionale, legea îi recunoaşte creditorului, în principiu, aceleaşi drepturi ca şi în cursul judecăţii. Totodată, în cadrul acestei faze procesuale creditorul poate uza de atributele disponibilităţii procesuale, renunţând la executare, solicitând suspendarea acesteia etc. O particularitate ce trebuie subliniată, aşa cum se arată în doctrină[33], vizează dreptul creditorului de a-şi alege bunurile pe care doreşte să le urmărească în cazul executării silite indirecte, ceea ce implică, în ultimă instanţă, şi alegerea modalităţii de executare. În exercitarea acestui drept al creditorului există şi unele limite ce sunt impuse de lege din considerente umanitare sau de protecţie a debitorului. Astfel, anumite bunuri ale debitorului sunt exceptate de la urmărire sau pot fi urmărite numai în anumite condiţii. Pe de altă parte, tot ca o expresie a principiului disponibilităţii, trebuie subliniat că executarea silită se declanşează, în principiu, numai la cererea expresă a creditorului.

De la această regulă există şi unele excepţii, în sensul că executarea trebuie ordonată din oficiu de instanţa de fond cum este cazul sumelor datorate cu titlu de obligaţie de întreţinere sau alocaţie pentru copii, precum şi în cazul sumelor datorate cu titlu de despăgubiri pentru repararea pagubelor cauzate prin moarte, vătămarea integrităţii corporale sau a sănătăţii dacă executarea se face asupra salariului sau asupra altor venituri periodice cunoscute realizate de debitor[34].

Debitorul este persoana împotriva căreia se înfăptuieşte executarea silită. Întreaga avere mobilă şi imobilă a debitorului poate constitui, în principiu, obiect al executării silite. Moştenitorii debitorilor pot fi şi ei urmăriţi, întrucât se subrogă în drepturile autorilor lor. Totuşi unele distincţii se impun a fi făcute. Astfel, moştenitorii universali şi cu titlu universal răspund cu bunurile lor de toate datoriile şi sarcinile succesiunii.

Pentru a evita o atare răspundere moştenitorii au posibilitatea de a accepta succesiunea sub beneficiu de inventar, situaţie în care vor răspunde numai în limita bunurilor culese din moştenire. Moştenitorul cu titlu particular va putea fi însă urmărit numai în legătură cu bunul dobândit şi doar dacă obligaţia a luat naştere în legătură cu acel bun. Executarea silită poate fi declanşată şi împotriva garanţilor, adică împotriva acelor persoane care şi-au asumat obligaţia de a garanta datoriile debitorului.

Începând cu data intrării în viguare a O.U.G nr. 1/2016 cererile de încuviinţare a executării silite se soluţionează de către instanţelejudecătoreşti şi cu procedura prevăzută de Legea nr. 134/2010 privind Noul Cod de Procedură Civilă.Începând cu data intrării în viguare a O.U.G nr. 1/2016 executarea ipotecii mobiliare prin vânzarea bunului mobil ipotecat se poate face numai după încuviinţarea executării potrivit art. 2445 Noul Cod Civil de către instanţele judecătoreşti prevăzute la art. 181ind.1 din Legea 71/2011 pentru punerea în aplicare a noului Cod Civil.

Ori de câte ori printr-un act normativ se prevede investirea cu formulă executorie a titlurilor executorii şi/sau încuviinţarea executării de către executorul judecătoresc , acestea vor fi puse în executare după încuviinţarea executării de către instanţa judecătorească competentă potrivit legii, fără a fi necesară investirea cu formulă executorie(Decizia ICCJ complet DCD nr.

[32] Art. 398 C. proc. Civ;
[33]Savelly Zilberstein, Viorel Mihai Ciobanu**,** *op. cit.*, p. 60;
[34] Art. 453 alin. 2 C. proc. Civ;

7/2017 pub. În M. Of. nr. 220 din 30 martie 2017);,în interpretarea şi aplicarea unitară a art. VII O.U.G nr. 1/2016 pentru modif. NCPC şi a unor acte normative conexe , raportat la art. 640 şi art. 666 NCPC . învestirea cu formulă executorie a biletului la ordin se face în cadrul procedurii de încuvinţare a executării silite ,iar nu ca etapă prealabilă distinctă.

Executarea silită este procedura prin mijlocirea căreia creditorul, titular al dreptului recunoscut printr-o hotărâre judecătorească sau printr-un alt titlu executoriu, constrânge pe debitorul său, care nu-și execută de bună voie obligațiile decurgând dintr-un asemenea titlu, de a și le aduce la îndeplinire, în mod silit.

Executarea silită, cea de-a doua și ultima fază a procesului civil este una din formele de manifestare a acțiunii civile, fiind guvernată de principiul disponibilității. Executare silită precum și celelalte acte de executare care sunt de competența executorului judecătoresc se îndeplinesc la cerere, dacă legea nu dispune altfel. Executarea silită nu este însă obligatorie, dar ea este întotdeauna posibilă. Aceasta înseamnă că executarea silită se poate declanșa, în principiu, numai la cererea creditorului sau a moștenitorilor acestuia. Prin urmare creditorul va trebui să sesizeze organul de executare printr-o cerere, la care este obligat să depună titlul executoriu în original, în baza căruia urmează să se facă urmărirea.

După obținerea încuviințării executării silite executorul judecatoresc va începe executarea silită, fiind obligat, conform legii și contractului încheiat cu creditorul, să facă toate actele de executare cerute de creditorul urmăritor.

Conform principiului disponibilității tot creditorul este cel care va alege forma de executare, respectiv dacă va dori că executorul judecătoresc să facă acte de urmărire mobiliară, imobiliară sau poprire, simultan sau succesiv, până la realizarea dreptului recunoscut prin titlul executoriu, achitarea dobânzilor, penalităților, sau a altor sume acordate potrivit legii prin acesta, precum și a cheltuielilor de executare.

Așadar, avem de o parte executorul judecătoresc, auxiliar al justiției care este învestit de stat în scopul de a impune realizarea întocmai a dispozițiilor cuprinse într-o hotărâre judecătorească sau într-un alt titlu executoriu, iar de cealaltă parte creditorul, acea persoană căreia i s-a eliberat un titlu executoriu și care dorește să își valorifice creanța pe care acest înscris o constată

Întrucât executarea silită poate reprezenta uneori o activitate deosebit de complexă, participanţii sunt părţile, instanţa de executare, organele de executare, alte persoane şi organe care participă la realizarea actelor procedurale pe baza cărora iau naştere, se modifică şi se sting raporturile procedurale execuţionale.

1.4 Participanţii la executarea silită

Executarea silită nu poate fi concepută fără participarea părților și a organelor de urmărire silită, iar în anumite condiții apare indispensabilă și participarea instanței de judecată. Părţile (creditorul şi debitorul) şi organele de executare sunt participanţi procesuali indispensabili în această fază a procesului civil, însă, la activitatea de executare silită poate participa şi procurorul. Nu este exclusă nici participarea (la executarea silită) a unor terţe persoane, în mod special, a acelora care se pretind vătămate prin măsurile de urmărire.

În tot timpul executării silite, până la pronunţarea încheierii prin care instanţa de executare constată îndeplinită executarea, activitatea organului de executare se află sub controlul de legalitate al instanţei de executare. Acest control se exercită pe baza sesizării instanţei de executare, pe calea contestaţiei la executare, formulată de parte, procuror sau terţii interesaţi. Prin soluţionarea contestaţiei la executare, instanţa va restabili dreptul încălcat.

Potrivit art. 644 alin. 1 NPCV participanţii la executarea silită sunt:

1. părţile;
2. terţii garanţi;
3. creditorii intervenienţi;
4. instanţa de executare;
5. executorul judecătoresc;
6. Ministerul Public;
7. agenţii forţei publice;
8. martorii asistenţi, experţii, interpreţii şi alţi participanţi, în condiţiile anume prevăzute de lege.

Sunt părţi în procedura de executare silită creditorul şi debitorul.Calitatea de creditor sau de debitor se poate transmite oricând în cursul executării silite, potrivit legii. În acest caz, actele de executare îndeplinite până la data transmiterii calităţii procesuale produc efecte, în condiţiile legii, faţă de succesorii în drepturi ai creditorului sau ai debitorului, după caz.

a.Drepturile părţilor

Creditorul şi debitorul au dreptul să asiste, personal sau prin reprezentanţii lor, la efectuarea tuturor actelor de executare, să ia cunoştinţă de actele dosarului de executare şi să obţină adeverinţe şi copii de pe aceste acte, certificate de executorul judecătoresc, pe cheltuiala părţii interesate, iar atunci când se consideră vătămaţi în drepturile ori interesele lor legitime, pot contesta actele de executare sau executarea silită însăşi, în termenele şi condiţiile prevăzute de lege. Acest drept îl au şi alte persoane care justifică un interes ocrotit de lege.

La cererea debitorului, executorul judecătoresc va aplica, în condiţiile legii, compensaţia legală dintre creanţa prevăzută în titlul a cărui executare s-a cerut împotriva sa şi creanţa pe care el o opune pe baza unui alt titlu executoriu.

b. Obligaţiile părţilor

Creditorul este obligat să acorde executorului judecătoresc, la cererea acestuia, sprijin efectiv pentru aducerea la îndeplinire, în bune condiţii, a executării silite, punându-i la dispoziţie şi mijloacele necesare în acest scop. El este obligat să avanseze cheltuielile necesare îndeplinirii actelor de executare, potrivit dispoziţiilor luate de executor.

Debitorul este obligat, să declare, la cererea executorului, toate bunurile sale, mobile şi imobile, inclusiv cele aflate în proprietate comună pe cote-părţi sau în devălmăşie, cu arătarea locului în care acestea se află, precum şi toate veniturile sale, curente sau periodice.

Debitorul ale cărui bunuri au fost deja sechestrate este ţinut să aducă la cunoştinţa executorului care sechestrează aceleaşi bunuri existenţa sechestrului anterior şi identitatea organului de executare care l-a aplicat, predând executorului o copie a procesului-verbal de sechestru.

c.Terţii

Orice terţă persoană vătămată printr-un act de executare silită poate solicita desfiinţarea acestuia sau, după caz, încetarea executării silite înseşi, numai pe calea contestaţiei la executare, dacă prin lege nu se dispune altfel.

Creditorul, în condiţiile legii, poate urmări, în limita creanţei şi a accesoriilor acesteia, concomitent sau, după caz, separat, şi bunurile terţilor care au garantat plata datoriilor debitorului. În acest caz, dispoziţiile privitoare la drepturile şi obligaţiile debitorului se aplică în mod corespunzător şi terţilor garanţi, în afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

Când se urmăreşte numai terţul fidejusor ori garant ipotecar, toate actele de executare vor fi comunicate în acelaşi timp şi debitorului principal, care va fi introdus din oficiu în procedura de urmărire silită.

d.Instanţa de executare

Instanţa de executare este judecătoria în circumscripţia căreia se află biroul executorului judecătoresc care face executarea, în afara cazurilor în care legea dispune altfel. Instanţa de executare soluţionează cererile de încuviinţare a executării silite, contestaţiile la executare, precum şi orice alte incidente apărute în cursul executării silite, cu excepţia celor date de lege în competenţa altor instanţe sau organe.

Hotărârile pronunţate de instanţa de executare sunt executorii şi pot fi atacate numai cu apel, în termen de 10 zile de la comunicare, dacă prin lege nu se dispune altfel.

f.Organe principale de executare silită sunt:

executorii judecătoreşti, care sunt învestiţi să îndeplinească un serviciu de interes public;

organele financiare, care asigură executarea silită a creanţelor bugetare, îndeplinind o funcţie ce implică exerciţiul autorităţii de stat;

executorii bancari, care sunt învestiţi să îndeplinească orice activităţi legale în scopul realizării obligaţiilor stabilite prin titlurile executorii ce aparţin băncilor;

executorii Oficiului pentru Recuperarea Creanţelor Bancare

Executorul judecătoresc este principalul organ de executare cu plenitudinea competenţei de executare, în materie civilă.

e. Executorul judecătoresc

Dacă prin lege nu se dispune altfel, hotărârile judecătoreşti şi celelalte titluri executorii se execută de către executorul judecătoresc din circumscripţia curţii de apel, după cum urmează:

a) în cazul urmăririi silite a bunurilor imobile, al urmăririi silite a fructelor prinse de rădăcini şi al executării silite directe imobiliare, executorul judecătoresc din circumscripţia curţii de apel unde se află imobilul;

b) în cazul urmăririi silite a bunurilor mobile şi al executării silite directe mobiliare, executorul judecătoresc din circumscripţia curţii de apel unde se află domiciliul sau, după caz, sediul debitorului;

c) în cazul executării silite a obligaţiilor de a face şi a obligaţiilor de a nu face, executorul judecătoresc din circumscripţia curţii de apel unde urmează să se facă executarea.

Dacă bunurile urmăribile, mobile sau imobile, se află în circumscripţiile mai multor curţi de apel, oricare dintre executorii judecătoreşti care funcţionează pe lângă una dintre acestea este competent să realizeze executarea, inclusiv cu privire la bunurile urmăribile aflate în raza celorlalte curţi de apel.

Dacă bunul mobil care face obiectul urmăririi silite ori al executării silite directe a fost mutat în timpul procedurii de executare, competent teritorial este executorul judecătoresc care a început procedura de executare.

Nerespectarea dispoziţiilor prezentului articol atrage nulitatea necondiţionată a actelor de procedură efectuate.

j.Ministerul Public

Ministerul Public sprijină, în condiţiile legii, executarea hotărârilor judecătoreşti şi a altor titluri executorii. În cazurile anume prevăzute de lege, Ministerul Public poate să ceara punerea în executare a hotărârilor judecătoreşti şi a altor titluri executorii.

k.Agenţii forţei publice

În cazurile prevăzute de lege, precum şi când executorul judecătoresc consideră necesar, organele de poliţie, jandarmerie sau alţi agenţi ăi forţei publice, după caz, sunt obligaţi să sprijine îndeplinirea promptă şi efectivă a tuturor actelor de executare silită, fără a condiţiona îndeplinirea acestei obligaţii de plata unor sume de bani sau de efectuarea unei alte contraprestaţii.

În acest scop, executorul se va adresa autorităţii competente pentru a asigura concursul forţei publice, care va trebui să ia măsuri de urgenţă pentru a se evita tergiversarea sau împiedicarea executării.

Agenţii forţei publice nu pot refuza să sprijine activitatea de executare silită sub motiv că există impedimente, de orice natură, la executare, singurul răspunzător pentru nesocotirea acestora fiind executorul judecătoresc, în condiţiile legii.

l.Martorii asistenţi

În cazurile şi în condiţiile anume prevăzute de lege, prezenţa martorilor asistenţi este obligatorie la pătrunderea într-o locuinţă, în localuri, depozite sau alte încăperi, în vederea sechestrării şi ridicării bunurilor debitorului.

La aprecierea executorului judecătoresc sau la cererea părţilor, martorii asistenţi pot fi invitaţi şi în alte cazuri.

Pot fi martori asistenţi persoanele cu capacitate de exerciţiu deplină care nu sunt interesate de săvârşirea actelor de executare şi care nu se află cu participanţii la procedura de executare în legătura de rudenie până la gradul al patrulea inclusiv sau de afinitate până la gradul al doilea ori de subordonare.

Dacă prin lege nu se dispune altfel, numărul martorilor asistenţi trebuie să fie de cel puţin doi.

m.Drepturile şi îndatoririle martorilor asistenţi

Martorul asistent, prin semnarea procesului-verbal, atestă faptele la care a asistat.

El este îndreptăţit să ceară informaţii despre actele de executare la care este invitat şi să facă observaţii în legătură cu îndeplinirea lor. Observaţiile martorului asistent, când este cazul, vor fi consemnate de către executorul judecătoresc în proces-verbal.

Înainte de a începe efectuarea actelor de executare la care urmează să participe, executorul judecătoresc va explica martorilor asistenţi drepturile şi îndatoririle lor.

Pentru serviciul prestat, martorul asistent are dreptul la sumele prevăzute la art. 326, care se aplică în mod corespunzător.

BIBLIOGRAPHY

1. Beleiu, Gheorghe, Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Ed. a VII-a revăzută şi adăugită de M. Nicolae şi P. Truşcă, Bucureşti, 2001;
2. Boroi, G., Rădescu, Dumitru, Codul de procedură civilă comentat şi adnotat, Ed. All, Bucureşti, 1995;
3. Boroi, G., Drept civil. Partea generală, ed. a II-a revizuită şi adăugită, Ed. All Beck, Bucureşti, 1999;
4. Camuzet, C. E., Manuel des matieres de code de procédure civile, 7 edition, Maresco Jeune, Librairie-Editeur, Paris, 2004;
5. Cădere, V., Tratat de procedură civilă, ediţia a II-a, Bucureşti, 1935;
6. Ceterrchi, I., (coordonator), Istoria dreptului românesc, Vol. II, Editura Academiei, Bucureşti, 1984;
7. Ciobanu, Viorel Mihai, Tratat teoretic şi practic de procedură civilă, Editura Naţional, Bucureşti, 1997.
8. Costin, Mircea N., Leş, Ioan, Minea, Mircea Ştefan, Costin, Călin M., Spinei Sebastian, Dicţionar de drept procesual civil, Ediţia a 2 a, Editura Hamangiu, Bucureşti, 2007;

9. Cadiet, Loic, Droit judiciaire prive, Editions Litec, Paris, 1998 ;
10. Deleanu, Ion, Tratat de procedură civilă, Vol. III, Editura Servo-Sat, 2000;
11. Deleanu, Ion, Tratat de procedură civilă, Editura All Beck, Bucureşti, 2005;
12. Dobrican, Gh., Obiectul executării silite şi procedura de executare în cazul debitorilor regii autonome şi societăţi comerciale, în Revista Dreptul nr. 2/1994;
13. Firoiu, D. V., Istoria statului şi dreptului românesc, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti;
14. Guinchard, Serge, Code de procedure civile, Editions Litec, Paris, 1995 ;
15. Heroveanu, E., Teoria execuţiunii silite, Editura Cioflec, Bucureşti,1942;
16. Lesviodax, Al., Contestaţia la executare în materie civilă, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1966;
17. Leş, Ioan, Drept procesual civil, Editura All Beck, Bucureşti, 2005;
18. Leş, Ioan, Codul de procedură civilă. Comentariu pe articole, Editura C.H.Beck, Bucureşti, 2007;
19. Leş, Ioan, Legislaţia executării silite.Comentarii şi explicaţii, Editura C.H.Beck, Bucureşti, 2008;
20. Luca, Nicola, Ex. silită asupra bunurilor imobile, ediţia a II-a, Ed. Curierul Judiciar S. A. 1928;
21. Măgureanu, Florea, Executarea creanţelor bugetare, Analele Academiei de Poliţie „Alexandru Ioan Cuza", anul IV, 1996;
22. Măgureanu, Florea, Ex.creanţelor bugetare potrivit Ordonanţei Guvernului nr. 11/1996 în contextul armonizării cu legislaţia Europeană, Simpozion de comunicări Ştiinţifice, I.N.I., Bucureşti, 1997;
23. Măgureanu, Florea, Drept procesual civil, ediţia a IV-a, Editura All Beck, Bucureşti, 2001;
24. Negulescu, D., Execuţiunea silită. Principiile generale, Vol. I,Tipo. „ Guttenberg ", Bucureşti, 1910;
25. Nicolae, Marian, Prescripţia extinctivă, Editura Rosetti, Bucureşti, 2004;
26. Petrescu, Paul, Contestaţia la executarea silită imobiliară, Editura Oscar Print, Bucureşti, 2002;
27. Popa, Constantin Dragoş, Ex. silită a creanţelor financiar bugetare, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 2000;
28. Porumb, Gr., Codul de procedură civilă comentat şi adnotat, vol. II,Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1962;
29. Porumb, Gr., Teoria generală a ex. silite şi unele proc. speciale, Ed. Ştiinţifică, Bucureşti, 1964;
30. Tăbârcă, Mihaela, Drept procesual civil, Editura Universul Juridic, vol. I, II, 2008;
26. Ungureanu, O., Drept civil. Introducere, Editura Rosetti, Bucureşti, 2002;
31. Vurdea, I. C., Intervertirea executării silite directe în executare silită indirectă, în Revista Română de Drept nr. 10/1974,
32. Zilberstein, S., Ciobanu, V. M., Drept procesual civil.Executarea silită, vol. I, II, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 2001;